

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՉԱՊԵՏԻ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ ՂԵԿԱՎԱՐ

00010 ք. Երևան, Կառավարական տուն 1

№ 02/05.7/14088-2021

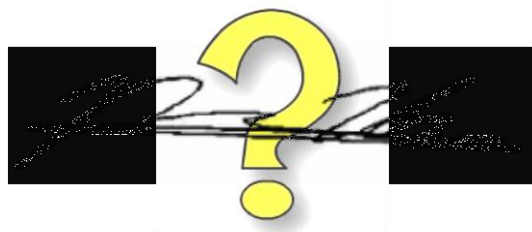
ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ
ՂԵԿԱՎԱՐ-ԳԼԽԱՎՈՐ ՔԱՐՏՈՒՂԱՐ
ՊԱՐՈՆ ԱՌԵԱԿ ԱՎԵՏԻՍՅԱՆԻՆ

Հարգելի պարոն Ավետիսյան

Համաձայն «Ազգային ժողովի կանոնակարգ» Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական օրենքի 66-րդ և 77-րդ հոդվածների՝ Ձեզ ենք ներկայացնում՝

1) «Հանրակրթության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի (Պ-912-29.03.2021-ԳԿ-011/0) վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության առաջարկությունը,

2) Հայաստանի Հանրապետության վարչապետի 2021 թվականի ապրիլի 16-ի «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության ներկայացուցիչ (հարակից զեկուցող) նշանակելու մասին» N 399-Ա որոշումը:

ԱՐՄԵՆ ԹՈՐՈՍՅԱՆ

Կատարող՝ Ա. Խաչանյան

Հեռ. 515656

**«ՀԱՆՐԱԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ
ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԻ
ՆԱԽԱԳԾԻ (Պ-912-29.03.2021-ԳԿ-011/0) ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆԸ**

«Հանրակրթության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծով (այսուհետ՝ նախագիծ) նախատեսվում է «Հանրակրթության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի (այսուհետ՝ օրենք) 26-րդ հոդվածի 1-ին մասը լրացնել նոր 1.1-ին կետով, համաձայն որի՝ առնվազն 2 անգամ հայտարարված մրցույթի արդյունքներով ուսուցչի թափուր տեղը սույն հոդվածի 1-ին մասով սահմանված պահանջներին բավարարող անձի կողմից չհամալրվելու դեպքում, ուսուցչի տվյալ թափուր տեղի համար կարող է դիմել նաև տվյալ առարկայի մասնագիտական ոլորտում բարձրագույն կրթություն և կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի կողմից երաշխավորված կազմակերպության (կազմակերպությունների), այդ թվում՝ բարձրագույն ուսումնական հաստատության առաջարկված համապատասխան կրթական ծրագրին մասնակցության միջոցով մանկավարժության առնվազն երեսուն կրեդիտ ունեցող անձը:

Նախագծին կից ներկայացված հիմնավորման բովանդակային վերլուծությունից պարզ է դառնում, որ նախագծի ընդունման նպատակն է ուսուցչական կադրերի համալրման և մասնագետների ընտրության այլընտրանքային տարբերակի ներդրումը և որակյալ մրցակցություն ունենալու հնարավորության ստեղծումը, հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ ուսուցիչների բացակայությամբ պայմանավորված առարկաների դասավանդման անհնարիության արդյունքում խախտվում է երեխաների կրթության իրավունքը, և բացի այդ, վիճակագրական տվյալները ցույց են տալիս, որ ոլորտը մարդկային ռեսուրսների երիտասարդացման կարիք ունի:

Այդ կապակցությամբ Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունն առաջարկում է.

1. 1-ին հոդվածում «26-րդ հոդվածի 1-ին մասը լրացնել 1.1-րդ կետով» բառերը փոխարինել «26-րդ հոդվածը լրացնել 1.1-ին մասով» բառերով:
2. 1-ին հոդվածով լրացվող 1.1-ին կետը շարադրել հետևյալ խմբագրմամբ՝

«1.1. Առնվազն 2 անգամ հայտարարված մրցույթի արդյունքներով ուսուցչի թափուր տեղը սույն հոդվածի 1-ին մասով սահմանված պահանջներին բավարարող անձի կողմից չհամալրվելու դեպքում ուսուցչի տվյալ թափուր տեղի համար կարող է դիմել նաև համապատասխան որակավորում (բակալավրի, մագիստրոսի, դիպլոմավորված մասնագետի կրթական աստիճանով) և սույն օրենքի 26-րդ հոդվածի 5-րդ մասի համաձայն՝ կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի կողմից երաշխավորված կազմակերպության (կազմակերպությունների), այդ թվում՝ բարձրագույն ուսումնական հաստատության առաջարկած համապատասխան կրթական ծրագրին մասնակցության միջոցով մանկավարժության առնվազն երեսուն կրեդիտ ունեցող անձը»:

3. Նախագծի 2-րդ հոդվածն առաջարկում ենք հանել, քանի որ մանկավարժական կրեդիտները կուտակելու համար օրենքով սահմանված կրթական ծրագրում ընդգրկված լինելու հանգամանքը դեռ չի երաշխավորում, որ անձը պարտադիր հավաքելու է համապատասխան կրեդիտները, որը հիմք է տվյալ առարկայի մասնագիտական որակավորում ունեցող անձին ուսուցչի թափուր տեղի համար հայտարարված մրցույթին մասնակցելու համար:

4. Առաջարկում ենք նախագիծը լրացնել նոր հոդվածով, որով կնախատեսվի փոփոխություն կատարել օրենքի 26-րդ հոդվածի 1-ին մասում՝ «ստաժ» բառից հետո լրացնելով «բացառությամբ սույն հոդվածի 1.1-ին մասով նախատեսված դեպքերի» բառերը:

Հայտնում ենք նաև, որ սույն օրենքի առաջարկվող փոփոխությունից հետո անհրաժեշտություն կառաջանա երկամյա ժամկետում համապատասխան փոփոխություն կատարել նաև Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2010 թվականի հոկտեմբերի 14-ի «Հայաստանի Հանրապետության հիմնական ծրագրեր իրականացնող հանրակրթական ուսումնական հաստատության մանկավարժական աշխատողների պաշտոնների անվանացանկը և նկարագրերը հաստատելու մասին» N 1391-Ն որոշման մեջ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

29 ապրիլի 2021 թվականի N 653-Լ

«ՀԱՆՐԱԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ
ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԻ
ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ
ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

Հիմք ընդունելով «Ազգային ժողովի կանոնակարգ» Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական օրենքի 77-րդ հոդվածի 1-ին մասը՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը **ո ր ո շ ու մ է.**

1. Հավանություն տալ «Հանրակրթության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի (Պ-912-29.03.2021-ԳԿ-011/0) վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության առաջարկությունը:

2. Հայաստանի Հանրապետության կառավարության առաջարկությունը սահմանված կարգով ներկայացնել Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի աշխատակազմ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՓՈԽՎԱՐՉԱԴԵՏԻ ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՏԱՐ

Տ. ԱՎԻՆՅԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ

«ՀԱՆՐԱԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 1. «Հանրակրթության մասին» 2009 թվականի հուլիսի 10-ի ՀՕ-160-Ն օրենքի (այսուհետ՝ Օրենք) 26-րդ հոդվածի 1-ին մասը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 1.1-րդ կետով.

«1.1. Առնվազն 2 անգամ հայտարարված մրցույթի արդյունքներով ուսուցչի թափուր տեղը սույն հոդվածի 1-ին մասով սահմանված պահանջներին բավարարող անձի կողմից չհամալրվելու դեպքում, ուսուցչի տվյալ թափուր տեղի համար կարող է դիմել նաեւ տվյալ առարկայի մասնագիտական ոլորտում բարձրագույն կրթություն եւ կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի կողմից երաշխավորված կազմակերպության (կազմակերպությունների), այդ թվում՝ բարձրագույն ուսումնական հաստատության առաջարկած համապատասխան կրթական ծրագրին մասնակցության միջոցով մանկավարժության առնվազն երեսուն կրեդիտ ունեցող անձը:»:

Հոդված 2. Օրենքի 38-րդ հոդվածը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 4.1-րդ մասով.

«4.1. Սույն օրենքի 26-րդ հոդվածի 1.1-րդ մասով սահմանված դեպքերում, անձը կարող է ուսումնական հաստատության համապատասխան ուսուցչի թափուր տեղի համար հայտարարված մրցույթին մասնակցել նաեւ, եթե մրցույթի պահին ընդգրկված է մանկավարժական կրեդիտները կուտակելու համար օրենքով սահմանված կրթական ծրագրում, որն ավարտվում է ոչ ուշ քան 2022 թվականի հունվարի 1-ը:»:

Հոդված 3. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

ՀԻՄՆԱՎՈՐՈՒՄ

«Հանրակրթության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ կատարելու անհրաժեշտության վերաբերյալ

«Հանրակրթության մասին» օրենքում լրացումներ կատարելու անհրաժեշտությունը պայմանավորված է միջնակարգ կրթության ուսումնական հաստատությունների ուսուցչական կազմում նոր մասնագետներ ընդգրկելու ընթացակարգը բարելավելու հրատապությամբ, քանի որ գործող օրենքով սահմանված պայմանները բավականաչափ ճկուն չեն՝ ուսուցչի թափուր տեղը կամ ուսուցչական անձնակազմը համալրելու համար:

Պաշտոնական վիճակագրության համաձայն, 2019/2020 թ. ուսումնական տարում հանրակրթական դպրոցներում աշխատող ուսուցիչների քանակը 31 018-ն է: Նրանցից 28 768 ուսուցիչ ունի բարձրագույն կրթություն, 362-ը՝ թերի բարձրագույն, 1 774-ը՝ միջինմասնագիտական, 114-ը՝ միջնակարգ: Մանկավարժական կրթություն ունեն 23 300-ը: Ուսուցիչների 58.6 %-ը տարիքով 45-ից բարձր են, ընդ որում՝ 60 տարեկանից բարձր ուսուցիչների տոկոսը 22.7% է կազմում:¹

Համաձայն ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարության տվյալների, 2020 թվականի դեկտեմբերի 30-ի դրությամբ հանրապետության 9 մարզերի

101 դպրոցներում կան առարկաներ, որոնք չեն դասավանդվում ուսուցիչների բացակայության պատճառով: Չդասավանդվող առարկաների թիվը 18 է, իսկ նախնական հաշվարկներով առկա է շուրջ 695 ուսուցչի կարիք:

N	Առարկա	Բացակայող ուսուցիչների թիվ
1	Մայրենի	1
2	Հայոց լեզու և գրականություն	15
3	Պատմություն	11
4	Հայ եկեղեցու պատմություն	79
5	Մաթեմատիկա	5
6	Զինվորական	49
7	Ֆիզիկա	35
8	Կենսաբանություն	36
9	Աշխարհագրություն	36

¹ Հայաստանի Հանրապետության վիճակագրական կոմիտե (2020), **Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական վիճակը 2020 թ. հունվար-մարտին, Սոցիալ-ժողովրդագրական հատված**, էջ. 215-218, հասանելի է՝ https://www.armstat.am/file/article/sv_03_20a_5130.pdf հղումով:

10	Ինֆորմատիկա	72
11	Ռուսաց լեզու	7
12	Օտար լեզու	15
13	Շախմատ	61
14	Ֆիզկուլտուրա	20
15	ՆՁՊ	22
16	Տեխնոլոգիա	65
17	Կերպարվեստ	86
18	Երգ, պար, երաժշտություն	80
	Ընդամենը	695

Իրավիճակը հատկապես խնդրահարույց է բնագիտական առարկաների մասով, որտեղ օրինակ 2019-2020 թ . ուսումնական տարում հանրապետության 32 դպրոցներում ֆիզիկա առարկա չի դասավանդվել, նույնքան դպրոցներում էլ՝ քիմիա, երեք դպրոցում չի դասավանդվել մաթեմատիկա առարկան: Մտահոգիչ է նաև այս ուղղություններով մանկավարժական բուհերի ընդունելությունը, որը ցույց է տալիս, թե հեռանկարում խնդիրները ինչպես կարող են խորանալ: Օրինակ, 2020-2021 թ . ուսումնական տարում ոչ մի դիմորդ չի ընտրել ֆիզիկա մասնագիտությունը մանկավարժական մասնագիտացում ունեցող բուհերից որևէ մեկում:

Ուսուցիչների բացակայությամբ պայմանավորված առարկաների դասավանդման անհնարինության արդյունքում խախտվում է երեխաների կրթության իրավունքը:

Վերևում նշված վիճակագրական տվյալները նաև ցույց են տալիս, որ ոլորտը մարդկային ռեսուրսների երիտասարդացման կարիքն ունի:

Առաջարկություններ

Ելնելով վերոգրյալից հարկավոր է մշակել միջնակարգ կրթության ուսումնական հաստատություններում ուսուցիչ աշխատելու իրավունք տալու և թափուր տեղը համալրելու ընթացակարգերի ավելի արդյունավետ տարբերակները: Այսպիսով առաջարկվում է օրենքի 26-րդ հոդվածի 1-ին մասը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ՝

«1.1. Առնվազն 2 անգամ հայտարարված մրցույթի արդյունքներով ուսուցչի թափուր տեղը սույն հոդվածի 1-ին մասով սահմանված պահանջներին բավարարող անձի կողմից չհամալրվելու դեպքում, ուսուցչի տվյալ թափուր տեղի համար կարող է դիմել նաև տվյալ առարկայի մասնագիտական ոլորտում բարձրագույն կրթություն և կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի կողմից երաշխավորված կազմակերպության (կազմակերպությունների), այդ թվում՝ բարձրագույն ուսումնական

հաստատության առաջարկած համապատասխան կրթական ծրագրին մասնակցության միջոցով մանկավարժության առնվազն երեսուն կրեդիտ ունեցող անձը:»:

Վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ ներքոնշյալ տարբերակի ներդրումը նպատակահարմար է, որպես ուսուցչական կադրերի համալրման և մասնագետների ընտրության այլընտրանքային տարբերակ և որակյալ մրցակցություն ունենալու հնարավորություն:

Ակնկալվող արդյունքը

- Ուսուցչական կադրերի համալրման և մասնագետներ ունենալու այլընտրանքային տարբերակի առկայությունը՝ որակյալ մրցակցության տեսանկյունից:
- Միջնակարգ կրթության ուսումնական հաստատություններում աշխատելու համար պահանջվող ընթացակարգի պարզեցումը, այն ավելի ճկուն դարձնելու նպատակով:
- Դպրոցում ուսուցանելու մոտիվացիայի խթանումը:
- Մանկավարժական մարդկային ռեսուրսների երիտասարդացումը:
- Երեխաների կրթության իրավունքի ապահովումը:
- Կրթության որակի բարելավումը: